

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

היכל ששי
קובץ שלשלת האור
שער עשרים ואחד

מאמר ולא אבה הי"א

תרל"ט

מאת

כ"ק אדמו"ר

אור עולם נזר ישראל ותפארתו כקש"ת

מוהר"ר שמואל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"ק

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וארבע לבריאה

מאה ושנים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ד שנה לנשיאותו

לזכות

הילד חייל ב,,צבאות השם“

שמואל שיחי

לרגל ה,,אָפּשערעניש“ שלו

י"ד אלול, ה'תשס"ד

ולזכות

אחיו ואחיותיו חיילים ב,,צבאות השם“

שניאור זלמן, חי' מושקא, יוסף יצחק,

שטערנא שרה, מאיר שלמה ושיינא שיחיו

נדפס ע"י הוריהם

חיים שאול וזוגתו מרת בלומא גיטל שיחיו ברוק

זקניהם

הרה"ת ר' מנחם מענדל וזוגתו מרת חנה שיחיו ברוק

הרה"ח ר' משה לוי וזוגתו מרת טובע ברכה שיחיו רובינשטיין

ולהבין למה כפלו ב' פעמים. והענין הוא כי הוי' הוא האלקים הא' היינו כי הוי' הוא גילוי אוא"ס ב"ה, ואלקים הוא בחי' צמצום והעלם כדי שיתהווה מקור לעולמות בע"ג ונפרדים שנראה העולם ליש ודבר נפרד כו', והוי' הוא האלקים היינו שצריך להמשיך בחי' הוי' בבחי' אלקים שלא יראה העולם ליש ודבר נפרד כו' וכמ"ש כי שמש ומגן הוי' אלקים, שע"י המגן הוא גילוי השמש, וכך יהי' הוי' אלקים שיהי' גילוי בחי' הוי' בבחי' אלקים. והוי' הוא האלקים הב' היינו שהוא כאלקים יחשב לגבי למעלה הימנו וזהו ויקרא הוי' הוי' ופסיק טעמא בגווייהו, הוי' הא' הוא מ"ש עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד, והוי' הב' הוא בחי' מהוה שמהוה כל העולמות, וע"כ צ"ל פסיק טעמא בגווייהו כו' דהיינו צמצום כו'. והנה מי שהעביר את הדרך וחטא על הנפש שפגם באיזה ל"ת או בביטול מ"ע כו' הרי א"א לו להמשיך בחי' הוי' בבחי' אלקים שהרי פגם בש' הוי' כו', כי המצות נק' מצות הוי', וע"כ צריך להמשיך מלמעלה מש' הוי' והיינו מבחי' הוי' הוא האלקים הב' שהוי' כאלקים יחשב אשר שם כחשיכה כאורה ומשם יכול להיות שזדונות נעשו כזכיות ממש, והוא ע"י תשובה מעומקא דלבא כו' ויצעקו אל הוי' בצר להם, כי גדול כח בע"ת דמשכין לי' בחילא יתיר, והיינו ע"י בחי' ובכל מאדך למעלה מכדי שתוכל נפשו שאת, ועי"ז ויהפוך הוי' אלקיך לך את הקללה לברכה, שמשם נמשך מחילת וסליחת העוונות וזדונות נעשו כזכיות כו'.

ובכלל ענין ולא אבה הוי' אלקיך הוא בחי' ר"ה שתוקעין בשופר כדי לערבב השטן שלא ישמעו אליו, אבל אם היו שומעין לו לא הי' יכול להתהפך מזדונות לזכיות, רק שאין שומעין לו מצד כי הוי' אלקיך כו' שהוא בחי' צדיקים כו', וע"כ צ"ל בר"ה בחי' יראה לקבל עליו עומ"ש כו'. אבל יוהכ"פ הוא בחי' ויהפוך הוי' אלקיך לך את הקללה לברכה, זדונות נעשו כזכיות ע"י תשובה, כי יוהכ"פ בלא תשובה אינו מכפר כו', לפני הוי' תטהרו כו'. וביאר אח"כ כי אהבך הוי' אלקיך, היינו שגם בבחי' הוי' דלעילא אשר שם כחשיכה כאורה ממש ואם צדקת מה תתן לו כו' עכ"ז כי אהבך הוי' אלקיך, שם ג"כ, וכמ"ש הלא אח עשו ליעקב, היינו שלגבי עצמותו שוין עשו ויעקב לפי שאם צדקת מה תתן לו כו', ועכ"ז ואוהב את יעקב דוקא, ואת עשו שנאתי לפי שכך עלה ברצונו, וזהו בחי' סוכות שהוא בחי' וימינו תחבקני שהוא אהבה הבאה מלמעלה ע"י מקיפים דסוכה, והיינו שהמקיפים דסוכה הוא בחי' סוכ"ע ומשם נמשך ג"כ בחי' וימינו תחבקני כו'.

MAAMMAR

VELO OVO —5639

Copyright © 2004 by

"KEHOT" PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax 778-4148

www.kehotonline.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

זוהו ויקרא הוי' הוי' ופסיק טעמא: ראה בכ"ז לעיל ע' קיב. וש"נ.
 לקמן עד סוף המאמר ראה ד"ה השקיפה בסה"מ ה'ש"ת שם ע' 159 ואילך.
 ובכלל ענין ולא אבה . . הוא בחי' ר"ה: בהבא

לפניך פ' להיות המשכת פניך פנימיותך דהיינו בחי' אוא"ס ב"ה ממש וכמ"ש יאר ה' פניו כו'.

וענין הוא"ו ה"א בנפש הוא להיות גילוי ההמשכה בתומ"צ בקיום המעשה בפועל ממש, כי התורה היא בחי' וא"ו קול קורא במדבר פנו דרך ה' להיות המשכת קול התורה קורא דרך ה' וגילוי אורו ית' אפי' בבחי' מדבר שהוא העוה"ז שיהי' בו כן בקדש חזיתך המשכת קדש עליון (ועמ"ש בד"ה כי תשמע בקול פ' ראה), והמשכה זו היינו בה' תתאה היא בחי' המעשה והי' מעשה הצדקה מעשה דייקא וצדקה היא כללות המצות כי כמו שצדקה הוא להחיות רוח שפלים כו' כך כללות המצות הן להיות המשכת חיות ואוא"ס ב"ה למטה בעולם השפל הגשמי ונגלה כבוד ה' למטה כו' והוא בחי' ה' כי צדק מלאה ימינך שנק' צדק בלא ה' וכשמלאה ימינך התפשטות והמשכת החסד אזי הוא בתוס' ה' צדקה (וע' בזהר פ' בחקתי דקי"ג ע"ב ובפ' הרמ"ז שם ובאדר"ו דרצ"א סע"ב ודרצ"ב ע"א), והנה גילוי זה שבבחי' המעשה הוא ע"י בחי' הוא"ו שהוא ענין ההמשכה כו'.

וזקן ולא אבה הוי' אלקיך כו' מצד כי הוי' אלקיך שיש בכל נפש בחי' הוי' שהוא ביטול הרצון שלמעלה מן הטעם ודעת כו', וגם בחי' יו"ד וה' וע"כ ולא אבה לפי שכך עלה ברצונו כו', והגם שאינו מושג ומובן לנו למה עלה כך ברצונו, כי אם צדקת כו', אך אעפ"כ זה אנו יודעים שכך עלה ברצונו שיהי' דוקא לו דירה בתחתונים ע"י מעשה המצות כו'.

ומעתה י"ל ענין ויהפוך הוי' אלקיך לך את הקללה לברכה כו', הענין הוא דהנה מ"ש ולא אבה הוי' אלקיך היינו בחי' צדיקים שמקימין תומ"צ, וע"כ ולא אבה. אך ענין ויהפוך את הקללה כו' ענין קללה הוא כמ"ש בפ' ראה את הקללה אם לא תשמעו אל מצות הוי' אלקיכם, ועכ"ז ויהפוך הוי' אלקיך כו'.

ולהבין כ"ז הנה כתיב שובה ישראל עד הוי' אלקיך כו', והנה כתיב וירא כל העם ויורונו ויפלו על פניהם ויאמרו הוי' הוא האלקים הוי' הוא האלקים ב"פ,

ועמ"ש בד"ה כי תשמע בקול פ' ראה: לקו"ת פ' ראה כג, א. שצדקה הוא להחיות רוח שפלים: ראה אגה"ק ס"ח (קיב, ב ואילך). ס"יז (ככה, סע"א). תר"א וישב כט, ד. בשלח סג, ב. יתרו סז, ג. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' תסה. ועוד. צדק מלאה ימינך . . צדק בלא ה' . . בתוס' ה' צדקה: ראה לקו"ת נצבים נא, סע"ג. וראה גם סידור עם דא"ח עח, ד. שערי אורה כה, ב ואילך. שאינו מושג ומובן לנו למה עלה כך ברצונו . .

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ש"פ תצא י"א אלול הבעל"ט, יום נישואי כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע בשנת תרל"ה – הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה „ולא אבה“ מאת כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע מש"פ תצא תרל"ט, והוא מיוסד וביאור על ד"ה ולא אבה בלקו"ת פ' תצא לה, ג.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה מבוך גוכי"ק, והוא תדפיס מ"ספר המאמרים תרל"ט חלק ב' שנמצא בדפוס.

*

לתועלת הלומדים והמעיינים באו בשולי הגליון מראי מקומות וצינונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' אלי' שי' מטוסוב והרב יהונתן דוד שי' (בהרב"צ ע"ה) רייניץ.

מערכת „אוצר החסידים“

עש"ק תצא ה'תשס"ד
מאה ושתיים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ד שנה לנשיאותו
ברוקלין, נ. י.

בס"ד. (ש"פ תצא, ט"ל).

ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם ויהפוך הוי' אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך הוי' אלקיך, להבין מהו ענין שנא' ג"פ הוי' אלקיך בפסוק זה, וגם מהו ויהפוך ה' את הקללה לברכה מאחר שלא שמע אל בלעם כלל א"כ א"צ להפוך. הענין הוא שיש מקטרגים שמקטרגים על ישראל שז"ע מה שנוטלין שופר בר"ה לערבב הקטיגור והוא שמחפש אחר עוונות בני' ומדקדק אחריהם ללמד עליהם חובה, וזה נק' בחי' בלעם שכך הוי' דרכו של בלעם ג"כ שהי' מחפש ג"כ למצוא מקום עון לישראל ראש הפעור הנשקפה ע"פ הישימון וישת אל המדבר פניו, מקומות שהיו עתידים שם ישראל לחטוא כו'. והנה שם בלעם פירשו בגמ' בלעם בלא עם ל"א בלה עם, ולהבין ענין זה מהו בלא עם.

אך הענין הוא דהנה כתיב לעברך כבדית הוי' אלקיך כו', למען הקים אותך היום לו לעם ולהיות לך לאלקים, וצ"ל דמה צריך כריתות ברית ע"ז על הקים אותך היום לו לעם, דבשלמא על להיות לך לאלקים שייך ע"ז כריתות ברית, אבל על להיות לו לעם אינו מובן. אך הענין הוא דהנה כתיב מלכותך מלכות כל עולמים ואין מלך בלא עם, והנה אנו רואים למטה שאינו שייך מלוכה כ"א על אנשים כמותו שהם בחי' מדברים ויש להם שכל ודעת כמותו רק שהוא מלך ומתנשא עליהם, אבל על בהמות וחיות אינו שייך לשון מלוכה עליהם רק המנהיג אותם נק' רועה כו'. וכך יובן למעלה כתי' מלכותך מלכות כל עולמים ואין מלך בלא עם, וע"כ צ"ל העם

שם חסרים כמה פיסקאות במאמר זה]. ובשלימות יותר בכת"י 1038 קמו, א. וכאן בס' תרל"ט נרשם המאמר בתוס' הגהות בגוכ"ק. ראה לקמן בהנחות מאמר זה מהנחת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע. בכותרת: "ש"פ תצ"א ט"ל לפ"ק (ביאור על ד"ה ולא אבה שם לקו"ת)". וגם מהו ויהפוך ה' את הקללה לברכה מאחר שלא שמע אל בלעם: כמה שורות (מכאן, עד התיבות: שהיו עתידים שם ישראל לחטוא כו') הוא ע"פ לשון הלוק'ת תצא שם (לה, ג). פירשו בגמ' בלעם בלא עם . . בלה עם: ראה בארוכה אוה"ת בלק ע' תצט. סה"מ תרכ"ט ע' ערב.

שאינו שייך מלוכה כ"א על אנשים . . אבל על בהמות וחיות: ראה בכ"ז לקו"ת דרושים לר"ה נו, סע"ב-ג. ובארוכה מאמרי אדה"ז כתובים ח"א ע' עו ואילך. אוה"ת דרושים לר"ה ע' אשלה ואילך. סה"מ תר"ס ע' ח ואילך.

ולא אבה: מיוסד וביאור על ד"ה זה בלקו"ת תצא לה, ג ואילך [והביאור שם לט, ב ואילך]. מאמר הלוק'ת נמצא בנו"א וביאורים כו': בסה"מ תקס"ו ע' שלד. ס' מאמרי אדה"מ"צ דברים ח"ב ע' תרמב ואילך. אוה"ת תצא ע' תתקפא ואילך [שם הוא המאמר 'בס' מאמרי אדה"מ"צ]. תתקפא ואילך. תתר ואילך. ובכת"י נמצא ג"כ ד"ה ולא אבה הנחת הר"ה מפאריטש משנת תר"ז. וראה עוד ע"פ זה בתו"ח בראשית קיז, א.

ונמצא בשינויים ותוס' הגהות וכו' בד"ה זה בסה"מ עטר"ת ע' תרלא ואילך. וחלקו נמצא בד"ה השקיפה בסה"מ היש"ת ע' 155 ואילך. [מיוסד על סה"מ עטר"ת שם. וראה גם ד"ה על ג"ד העולם עומד סה"מ היש"ת שם ע' 161]. ובד"ה קול קורא במדבר בסה"מ תש"א ע' 74 ואילך. וראה גם ד"ה השקיפה תשכ"ז בסה"מ מלוקט ח"ד ע' שעב-ג. וע' שעט.

מאמר זה נמצא בכת"י 466 רצד, א [כת"י זה נק' "בוך במדבר דברים – ר' בערל קליסקער".

כמארז"ל קדש א"ע כמותר לך והוא בכל שיעור קומה של אדם כו', וזהו וכל קומה לפניך תשתחוה, להשליך נפשו ורצונו מנגד כו', וביטול זה הוא בבחי' חכמה כי בחכמה אתברירו לברר הטוב מהרע ולבטל רצון הרע מפני הטוב ככח החכמה שבנפש, ולכן ארז"ל קדש א"ע כו' כי קדש הוא בחכמה כמו קדש לי כל בכור כו'. וע"י בחי' ביטול זה שבאתעדל"ת, שמבטל ומסלק א"ע ורצונו ליבטל אליו ית', אתעדל"ע להיות ביטול וסילוק עצמיות אור א"ס ב"ה שלא יאיר ויתגלה אלא בבחי' צמצום בהעלם אחר העלם בבחי' ישת חשך סתרו, חשך ולא אור. רק למעלה הצמצום הוא בחי' ירידה מעצמותו, ולמטה הצמצום הוא להיפוך דהיינו שלא להוריד ולימשך אחר תאוות הגוף ונה"ב כו'. וזהו בחי' יו"ד שבנפש, וע"י גילוי בחי' יו"ד שבנפש ע"י נמשך מלמעלה גילוי בחי' יו"ד שהוא בחי' חכ' כו'. ובכלל הוא בחי' יראה עילאה, כי אית יראה ואית יראה, אית יראה הוא בחי' יר"ת וזהו יראו מה' כל הארץ, ואית יראה שהוא בחי' יר"ע וזהו יראו את ה' קדושו כו', את ה' את הטפל שהוא טפל ובטל לעצמות אוא"ס מכל וכל. וע"י גילוי בחי' יו"ד שבנפש ע"י נמשך מלמעלה גילוי בחי' יו"ד שהוא בחי' חכ'.

וענין הה"א של ש' הוי' שבנפש הוא כי הנה ה' ראשונה הוא בחי' בינה עילאה בחי' התפשטות הה"א באורך ורוחב ממכ"ע וסוכ"ע מן צמצום הנקודה כו', ובנפש הוא התפשטות והתרחבות ההשגה מן ברק המבריק במוח שהוא בחי' נקודה כו' להיות מרחיב דעתו ורוח בינתו בגדולת א"ס ב"ה איך שהוא ממכ"ע וסוכ"ע בהארה אחת מצומצמת כו', וע"י יחי' ג"כ ההתפשטות וההתגלות בלב והתלהבות והתלהטות רשפי אש האהבה, וכן שמחת הנפש בה' עושה הוא ע"י התרחבות ההתבוננות בלב אם הבנים שמחה. ואתעדל"ת לגילוי בחי' ה' זו היא בחי' תשובה עילאה ממטלמ"ע (וזהו תשובה תשוב ה') ויצעקו אל ה' בצר להם כי הירידה מאור פניו ית' הוא בבחי' צר בבחי' הארה מועטת ומצומצמת, ובפרט אם ישים אשם נפשו מכל מעשיו דבוריו ומחשבותיו אשר לא לה' המה אשר בהבל בא ובחשך ילך, ואי לזאת ישים אליו לבו ורוחו ונשמתו אליו יאסוף לדבקה בו ית' ממש ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח כו'. ועד"ז סובב הולך כל ענין התפלה להתבונן בירידת והשתלשלות אור א"ס ב"ה בהארה מועטת ומצומצמת בחי' ממכ"ע וסוכ"ע עד שיהללו את שם ה' כו' בחי' שם בלבד וישתבח שמך לעד כו' בכדי שע"י יבא לקיום ואהבת בק"ש את הוי' אלקיך ממש להיות גילוי אוא"ס ב"ה ממש, ואותה אנו מבקשים שיהי' בבחי' גילוי ההתפשטות באורך ורוחב בלב ונפש, וזהו והחזירנו בתשובה שלימה

וענין הה"א של ש' הוי' שבנפש: פיסקא זו ושלאחרי' (עד: וזהו ולא אבה הוי' אלקיך כו') הוא ע"פ לשון הלוק'ת תצא שם לט, א. ועד"ז סובב הולך כל ענין התפלה: ראה בכ"ז בארוכה לעיל ד"ה עבדו את ה' בשמחה. וש"נ.

וזהו וכל קומה לפנים תשתחוה: זהו הוספה על לשון הלוק'ת תצא שם. אית יראה ואית יראה . . יראו מה' כל הארץ . . יראו את ה' קדושו: ראה בכ"ז בארוכה אוה"ת בשלח ע"תלב ואילך. תס ואילך. סה"מ תרכ"ז ע' רמז ואילך. וש"נ. שנט ואילך.

הפרשת הארה מעצמותו כו', והנה לפ"ז משמע שיש שייכות וערך עכ"פ לפי שהוא הארה מעצמותו כו', וצ"ל שהרי כתי' אין ערוך אליך שאפי' ח"ע אין ערוך אליו. אך הענין הוא דבאמת שהוא הפרשת הארה מעצמותו, אך ההארה הנ"ל אינו מאיר כמו שהוא, שאם ה' מאיר כמו שהוא לא ה' באפשרי להתהוות עולמות כלל רק שהיו בטלים ונכללים בעצמותו כו', אלא הארה הנ"ל אינו מאיר כ"א ע"י צמצום וירידה, כדמיון הארה היוצאת דרך שערות הראש שצומחין ויונקים מן המוחין שבראש דרך הגולגלתא החופפת על המוחין, שמעלמת ומסתרת את המוחין עצמן שלא יהיו בגילוי, כדי שעי"ז תצמחנה השערות מעצם הגולגלתא החופף ומכסה על המוחין, והארה היא מצומצמת מאד עד שאין לה ערך ויחוס עם הארת המוחין עצמן כמו שאין ערך ויחוס לשערות עם המוחין, שהרי אפי' אם מגלחין את השערות לא ירגיש כאב במוחין כלל. ועכ"ז יונקי' השערות מהמוחין כו', ולכך יש בשערות ג"כ קדושה וכמ"ש בנזיר קדוש יהי' גדל פרע שער ראשו, ולכך גם בכהנים קדושתם תלוי' בשערות, אך עכ"ז הוא רק הארה מצומצמת מהמוח כו'.

וכך ככל המשל הזה ויותר מזה לאין קץ הוא ענין התהוות החכמה מלמעלה מן החכמה מאור א"ס ב"ה שהוא רם ונשא כו' יותר מהתהוות המדות האו"ר מן החב"ד, שעצמיות החב"ד הן מלוכשות במדות, אבל התהוות החכמה מאוא"ס ב"ה אין עצמיות אווא"ס ב"ה מלוכש בה אלא הארה מועטת ומצומצמת מן ההעלם, דהיינו לאחר ההעלם וההסתר עצמיות אווא"ס ב"ה וכמ"ש ישת חשך סתרו שמסתתר בבחי' חשך והעלם להיות גילוי ההארה בבחי' חכמה ראשית גילוי ההשתלשלות, וזהו אבא יונק ממזלא כו' שהוא רק המשכה בדרך צמצום והארה. והנה תחלת בריאת העולמות ה' מפני כי חפץ חסד הוא, אך מה שבטובו מחדש בכ"י מעשה בראשית, מחדש בבחי' יש מאין מבחי' חכמה וצמצום בכל יום כי בכל יום מתחדשת הארה אחרת (וגם בכל שעה מתחדש צירוף ש' הוי' כו') באתעדל"ת תליא מילתא, וצ"ל בחי' צמצום והעלם זה גם באתעדל"ת, והוא להיות בחי' בטל רצונך כו' דהיינו לצמצם ולכבוש את כל רצונותיו אשר לא לה' המה, הן במחשבה רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום, והן בדבור שלא להיות דבורו ורוחו פיו כרצונו, והן במעשה עוצם עיניו מראות ברע ולא תתורו אחרי לבבכם כו' בין באיסור בין בהיתר

בראשית ג, א. וירא יד, א. מאמרי אדה"ז תקס"ג
ח"א ע רצב ואילך. אוה"ת ואתנתן ע' קפו ואילך.
סה"מ תרל"ב ח"א ע' מב. וע' רד. ובכ"מ.

כדמיון הארה היוצאת דרך שערות הראש :
כמה שורות (מכאן, עד: לא ירגיש כאב במוחין
כלל) הוא ע"פ לשון הלכות תצא שם לה, סוף ע"ג.
יש בשערות ג"כ קדושה כמ"ש בנזיר קדוש
יהי': ראה בכ"ז בארוכה לקו"ת אמור לא, ד ואילך.
שה"ש לו, ד. ובכ"מ.

וכך ככל המשל הזה ויותר מזה לאין קץ: כמה
שורות (מכאן, עד: בבחי' חכמה ראשית גילוי
ההשתלשלות) הוא ע"פ לשון הלכות תצא שם לה,
ריש ע"ד.

והנה תחילת בריאת העולמות: פיסקא זו (עד:
בהעלם אחר העלם בבחי' ישת חושך ולא אור) הוא
ע"פ לשון הלכות תצא שם לה, ד.
בכל שעה מתחדש צירוף ש' הוי': ראה גם
לעיל ד"ה ושנתם פ"ו. ושי"נ.

בערך ודוגמא למלך כמובן ממשל הנ"ל, ואיך יתכן זה שיהיו עם שהם בחי' נבראים בע"ג בערך ודוגמא לבורא כו' שהוא בלתי בע"ג בתכלית. ובזה יובן מה שצריך כריתות ברית ע"ז למען הקים אותך היום לו לעם שיהי' בערך ודוגמא למעלה. אך עדיין י"ל זה איך יכול להיות שיהיו בערך ודוגמא.

והענין הוא, דהנה כתיב נעשה אדם בצלמינו כדמותנו, וגם זה צ"ל איך יכול להיות בצלמינו כדמותנו. אך הנה כתי' ועל הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה דהיינו שנתצמצם בבחי' כמראה אדם, דבאמת בעצמות אווא"ס כתי' כי לא אדם הוא אך שנתצמצם בבחי' כמראה אדם כדי להיות מקור לעולמות, דהנה בחי' אדם הוא בחי' ג' קוין חסד דרועא ימינא גבורה דרועא שמאלא כו', והיינו כמו למטה שכל השפעות והמלאכות הוא ע"י יד ימין שעיקר הכח הוא ביד ימין, וכך למעלה השפעת חסד וטוב נק' בשם דרועא ימינא, וגבורה דרועא שמאלא, כי מלך במשפט יעמיד ארץ ע"כ צריך להיות ב' הקוין חו"ג כו', ותפארת גופא הוא בחי' הרחמים וכמ"ש המו מעי לו רחם ארחמנו כו', וכן יש בחי' ראש שהוא חכ' מוחא כו', וע"כ נק' בחי' אדם כו'. וזהו ועל הכסא דמות כמראה אדם דהיינו שנתצמצם בבחי' כמראה אדם, כי בעצמותו ומהותו אינו שייך כלל בחי' אדם וכמאמר ולאו מכא"מ איהו כלל רק שנתצמצם בבחי' ע"ס כדי להיות מקור להשתלשלות העולמות כו', וזהו לאחזאה איך מתנהג עלמא כו' אבל לאו כו'. וע"ז הבחי' נאמר נעשה אדם בצלמינו כדמותנו, כי נש"י נקראים ג"כ בשם אדם וכמשארז"ל אדם אתם אתם קרוים אדם והיינו ע"י שהם בבחי' בצלמינו כדמותינו פ"י בצלמינו הוא בחי' יחו"ע ביטול במציאות למסור נפשו באחד, וכדמותנו הוא בחי' יחוי"ת ביטול היש לאין ועי"ז נקראו בשם אדם שהם דוקא דוגמא למעלה.

ובזה יובן מ"ש למען הקים אותך היום לו לעם, דהיינו שיהי' הוא ית' נק' מלך על עם והעם צ"ל בערך למלך כנ"ל, ואיך הוא אלא לפי שנתצמצם בבחי' כמראה אדם ונש"י נקראים ג"כ בשם אדם, והגם שבאמת אין ערוך כלל למעלה וכמ"ש אברהם ואנכי עפר ואפר, והיינו לפי שאברהם הוא בבחי' בריאה רק שהי' מרכבה לבחי' מדות דאצי' ע"כ אמר שהוא לגבי מדות דאצי' הוא רק בערך עפר ואפר, אך מ"מ הוא דוגמא למעלה, וע"כ נקראים בחי' עם שהם בדוגמא למלך כו'. אך כדי שיהי' בחי' מלך צריך לקבל מקודם עול מלכותו ברצון קבלו עליהם, והיינו שצריך לקבל עומ"ש וכמשארז"ל למה קדמה פ' שמע לוהא"ש כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה, ועי"ז נק' מלך ישראל וגואלו דוקא, והיינו לפי שישראל מקבלים עליהם

והענין הוא דהנה כתיב נעשה אדם בצלמינו
כדמותינו: בהבא לקמן ראה סה"מ תר"ל ע' רמב
ואילך. רנ ואילך. תרל"א ס"ע ב ואילך.
ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם . . כי לא
אדם . . אדם . . ג' קוין: ראה בכ"ז בארוכה תו"א

יתרו עב, ד ואילך. סה"מ תרל"ב ח"א ע' יב. וס"ע
טו"ז. ובכ"מ.
וכמ"ש אברהם ואנכי עפר ואפר . . לגבי מדות
דאצי': ראה בכ"ז אגה"ק סי' טו (כבא, ס"ע"א ואילך).
סה"מ תר"ל ע' נו ואילך. תשי"ב ע' 84. ועוד.

עומ"ש כו'. אך לע"ל כתי' והי' הוי' למלך על כל הארץ, והיינו לפי שכת' כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם א', ויקבלו כולם עליהם עומ"ש וע"כ נאמר והי' ה' למלך על כל הארץ כו'. וזהו למען הקים אותך היום לו לעם.

אך בלעם הוא בלא עם, והיינו שלא רצה להיות בבחי' עם ולקבל עליו עומ"ש ויהי בטל לאלקות כו', רק רצה שיהי' בחי' נפרד וילך אחר תאוות גשמיות, ועכ"ז יקבל ג"כ השפעת האלקות כו' ואיך יכול להיות זה, והיינו שיקבל מבחי' רם, כי לא אדם הוא למעלה מבחי' כמראה אדם, אשר שם כחשיכה כאורה ואם צדקת מה תתן לו כו', והיינו שהי' מקטרג שגם ישראל אינם מקבלים עליהם עומ"ש כו'. אך לא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם, והיינו לפי שכך עלה ברצונו להתצמצם ולהתלבש דוקא בבחי' כמראה אדם שיהי' מלך על עם דוקא, וכענין כד סליק ברעותי' למברי' עלמא והיינו שכך עלה ברצונו כו'. וזהו ולא אבה, אבה היינו בחי' רצון, וכ"כ למה, ביאר הכתוב מצד כי הוי' אלקיך שהוי' אלקיך ממש שורה בכל נפש, שבכל נפש יש בחי' הארה משם הוי' ממש וכמ"ש כי חלק הוי' עמו, ועוד ראי' שהרי כתי' ועל הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה הוא דמות כבוד הוי', הרי בחי' כמראה אדם הוא בחי' הוי' כו', וכת' נעשה אדם בצלמנו כדמותנו כו', הרי מבואר שבכל נפש יש הארה מש' הוי' ממש ועמ"ש בלק"ת בד"ה ראה אנכי.

וביאור ענין זה, כי הנה פ"י הוי', יו"ד חכ', ה' בינה, ואי' מדות כו'. והנה על היו"ד יש ג"כ קוץ שהוא למעלה מבחי' יו"ד כו', וביאור ענין מהו קוצו של יו"ד, הנה כתי' והחכמה מאין תמצא דהיינו שאינו בדרך השתל' כו', כי מחכמה ולמטה נק' בחי' השתלשלות כמו מחכמה לבינה ומדות שאינו דבר חדש רק גילוי ההעלם, אבל התהוות החכמה מלמעלה מהחכמה אינו בחי' העלם וגילוי אלא שהוא דבר חדש לגמרי ואינו מושג ומוכן כלל איך נתהווה שכל זה. וכן כשלומד מסכת אחת בעיון ושגורה בפיו וכאלו מונחת אצלו בקופסא ואח"כ כשעוסק בענין אחר או לומד מס' אחרת אעפ"כ כשרוצה נזכר על כל מסכת ההיא שלמד תחלה, הרי ע"כ צ"ל שישנה במוחו ושכלו גם בעת שאינו מהרהר בה כלל, והיינו במקור השכל וא"כ איך ומה הוא מהות שכל זה שיש אצלו אף כשאינו מחשב בה כלל הרי אין זה מושג כלל איך ומה הוא, וע"כ נק' בחי' אין כו'. וזהו והחכמה מאין תמצא שהתהוות החכמה הוא מבחי' אין מבחי' שאינו מושג ומוכן כלל, ולכן בחי' קוצו של יו"ד הוא בחי' רמז בלבד שאינו

וכ"כ למה, ביאר הכתוב מצד כי הוי' אלקיך: בהבא לקמן ראה לשון הלקו"ת תצא שם. ועמ"ש בלק"ת בד"ה ראה אנכי: דף יח, א ואילך. כשלומד מסכת . . ואח"כ . . לומד מס' אחרת אעפ"כ כשרוצה נזכר: ראה משל זה בארוכה

בלקו"ת הוספות לס ויקרא נב, סע"ג:ד. מאמרי אדה"ו ענינים ע' שכא. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תתקכא. דרך מצותיך קלו, א. אה"ת ויקרא (כרך ב) ע' תשג. וע' תש"ז. סה"מ תרמ"ז ע' מה. קוצו של יו"ד הוא בחי' רמז בלבד . . שרומז לא"ס בלבד ברמז בעלמא בלי שום תפיסא: כ"ה גם

בחי' אות, שרומז לא"ס בלבד ברמז בעלמא בלי שום תפיסא כי לית מח' תפיסא כך כלל, וכמ"ש ודי לחכימא ברמיזא, שמחמת שהשכל גדול מאד אי'א להתלבש בבחי' אותיות כ"א ברמז בעלמא, וכך הקוץ שעל היו"ד הוא בבחי' רמז בעלמא.

וענין קוצו ש"י שיש בנפש, כי הנה בכל נפשות הצדיקים יש בחי' אהבה הטבעית המסותרת ומוטבעת בטבע נפשו האלקית שלא להיות נפרד מיחודו ואחדותו ית', ואין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות המטעה אותו לומר שאעפ"כ עודנו כו' אבל ליפרד מיחודו ית' הרי אפי' קל שבקלים מוסר נפשו עק"ה כו' מחמת טבע נפשו, נר ה' נשמת אדם, כנר הדולק שהשלהבת עולה מאליה כו' בלי טעם ודעת אלא שהיא מסותרת ומכוסה בלבוש שק הוא הגוף הגשמי וממנו בא הרוח שטות כו', אבל כשמעורר את האהבה עד שתחפץ לצאת מלבושיה הרי הוא בא לידי יראת חטא שלא לעבור אפי' על דבר קל של ד"ס כי חמורים ד"ס יותר מד"ת שלכן נקראו סופרים, כי הנה יש בחי' סופר וספר וסיפור, ספר הוא בחי' תשב"כ וסופר הוא העושה את הספר הוא בחי' תשבע"פ א"ח עטרת בעלה. וזהו ומותר האדם מן הבהמה אין היינו בחי' אין שיש בכל נפש מישראל דהיינו בחי' רצון שלמעלה מטעם ודעת כו'.

וענין בחי' יו"ד דש' הוי', הנה יו"ד הוא בחי' חכמה כח מ"ה שהוא בחי' אצי' כי יו"ד באצי' כו', והנה פ"י אצי' הוא מל' ויאצל מן הרוח אשר עליו כו' שהוא

נפש מישראל. [ועד"ז בד"ה זה עטר"ת: ולכן ישנה אהבה זו בכאוי"א מישראל. ועד"ז כותב כאן לקמן בהמאמר: היינו בחי' אין שיש בכל נפש מישראל]. המסותרת: בלקו"ת תצא שם: המיוסדת. אך בכת"י 1824 תיקן כ"ק אדמור"ר הצ"צ: המסותרת. ומוטבעת בטבע נפשו האלקית: כ"ה גם בלקו"ת תצא ובסה"מ תרכ"ט ותרל"ב שם. וראה עד"ז הלשון בתו"א ויגש מד, ב: והוא הנק' אהבה מסותרת שהיא האהבה שיש בטבע תולדת הנפש האלקית כו'. ועוד. ובגוכ"ק תרל"ט כאן יש כעין קו על תיבת "האלקית", ואינו ברור בכת"י אם ר"ל להסיר תיבה זו מכאן.

ואין אדם עובר עבירה . . אפי' קל שבקלים מוסר נפשו . . מחמת טבע נפשו נר ה' נשמת אדם: ראה בכ"ז בארוכה תניא פ"ח:י"ט (כד, א ואילך). יש בחי' סופר וספר וסיפור: ראה בכ"ז לקו"ת דרושים לחה"ס פ, ב. שה"ש ז, א. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' תקמה. תרל"ז ע' נה. ועוד. וענין בחי' יו"ד דש' הוי': מכאן ואילך הוא ע"פ לקו"ת תצא שם (לח, ג) ס"ב. אצי' הוא מל' ויאצל: ראה בכ"ז בארוכה תו"א

בביאור לד"ה ולא אבה בלקו"ת תצא שם לט, ב. ובלקו"ש ח"ט ע' 420 וחל"ט ע' 147 הע' 21 כ' על ל': זה: מאריכות לשונו משמע שכונתו הוא לב' ענינים: א) הטעם מה שבחי' כתר נרמות בקוצו של יו"ד דוקא – לפי שה'קוצו של יו"ד הוא בחי' רמז בלבד". ב) שגם בהקוץ, עם היותו "בחי' רמז בלבד", אינו נתפס בו, ורק "רומז כו' ברמז בעלמא", וכמפורש בהגהות הצ"צ [לקו"ת תצא] שם (אה"ת תצא ע' תתר. ובארוכה ד"ה אורח חיים תרס"ט), שהוא כמו ענין לחכימא ברמיזא, ע"ש. ומה מוכן גם בנוגע לבחי' חכמה שמדמה שם לכתר – שאינה נתפסת בהיו"ד (רק שהיו"ד מרמז עליה).

וענין קוצו ש"י שיש בנפש, כי הנה: הבא להלן (עד התיבות): הוא בחי' תשבע"פ א"ח עטרת בעלה) הוא ע"פ לשון הלקו"ת תצא שם (לח, ג). התוכן מכאן ואילך, נמצא ג"כ בסה"מ תרכ"ט (הוצאת תשנ"ב) רצט ואילך. ובשניונים בסה"מ תרל"ב ח"א ע' רצב.

כי הנה בכל נפשות הצדיקים יש בחי' אהבה הטבעית: בלקו"ת תצא (ובסה"מ תרכ"ט) שם: בכל